

צורת המקווה המינימאלי

פרופ' נח דנא-פיקארד
מרכז אקדמי לב

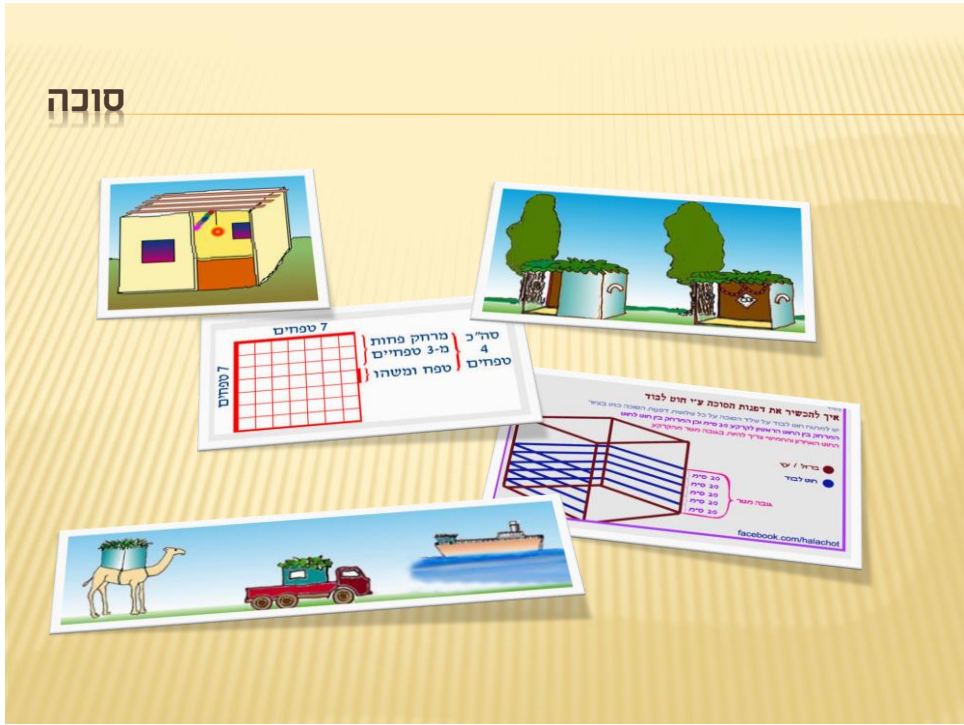
יוסי קליין
מכללה ירושלים

ו' בניסן תשע"ז (14 באפריל 2016 למנ")

כלל: לכל מצווה יש מידה

סוכה

סוכה - צורות גיאומטריות שונות

הרחבה מדו-ממד לתלת-ממד

חובת הטבילה במקווה

× ויקרא י"ד, ט':

... וְרָחַץ אֶת בְּשׂוֹרוֹ בַּמַּיִם וְטָהַר :

× עירובין ד', ב':

"במים" - במי מקווה. "כל בשרו" - מים שכל גופו עולה בהן וכמה הן אמה על אמה ברום ג' אמות ושיערו חכמים מי מקווה מ' סאה.

חובת הטבילה במקווה

× ויקרא י"ד,ט':

... וְרַחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהַר :

× עירובין ד',ב'

"במים" - במי מקווה. "כל בשרו" - מים שכל גופו עולה בהן וכמה הן אמה על אמה ברום ג' אמות ושיערו חכמים מימקווה מ' סאה.

מידות המקווה

סאה = 24 לוג

תרגום למידות בנות זמננו (ליטרים) - שתי שיטות עיקריות

בשעת הדחק	יש להחמיר לכתחילה	
648	750	הגר"ח נאה
454.283	921.6	החזון איש

שאלתנו

✘ מה צורת המקווה המינימלית אשר (אולי) הניבה את המידות הנ"ל?

שאלתנו - הצעות שונות לתשובה

× מה צורת המקווה המינימלית אשר (אולי) הניבה את המידות הנ"ל?

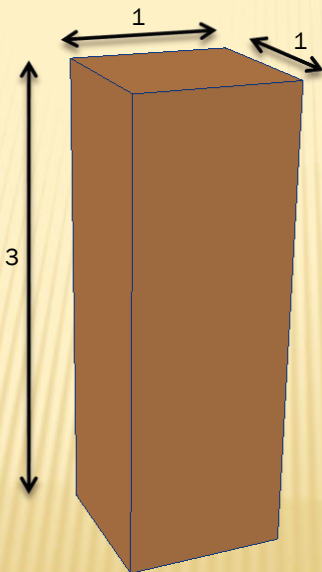
+ תיבה

+ גליל

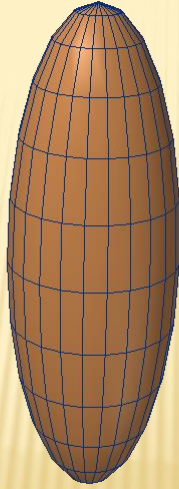
+ חרוט קטום

+ (אליפסואיד, ועוד..)

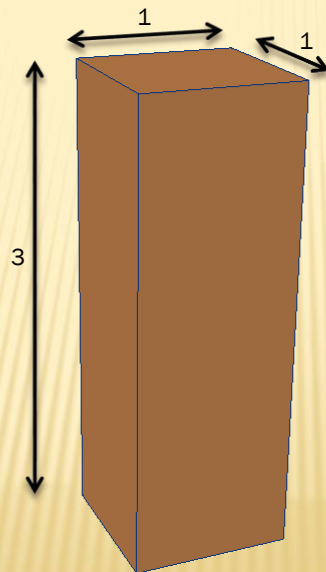
תיבה

אליפסואיד

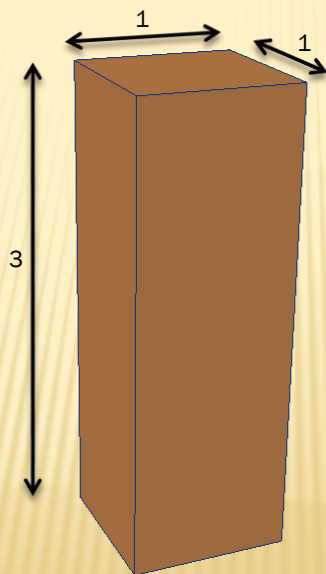
תיבה

גליל

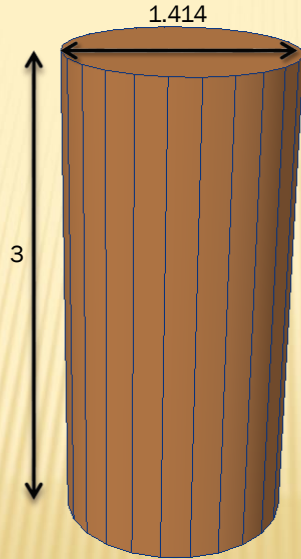

תיבה

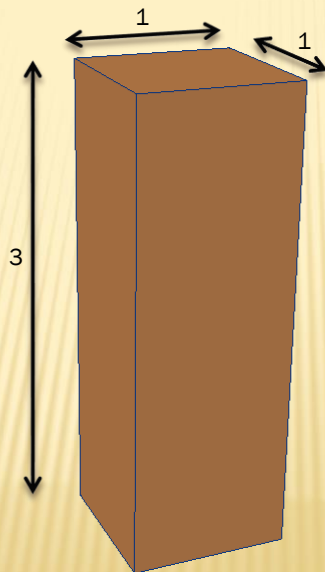

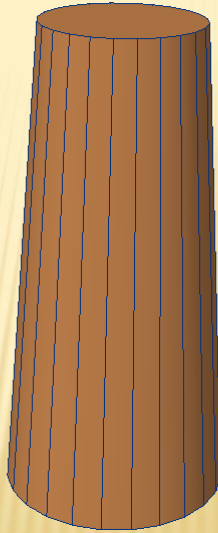
גליל

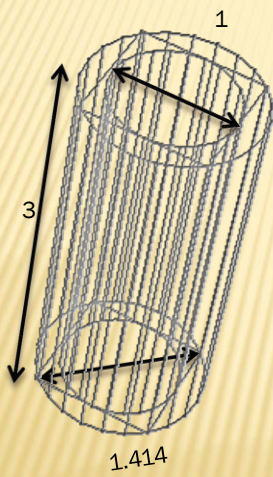
תיבה

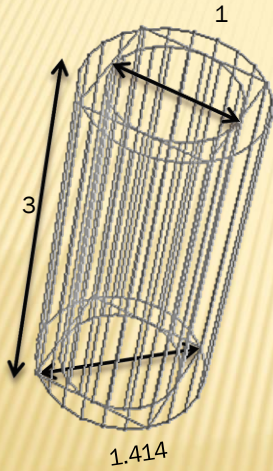
חרוט קטום

שיטת החזון איש

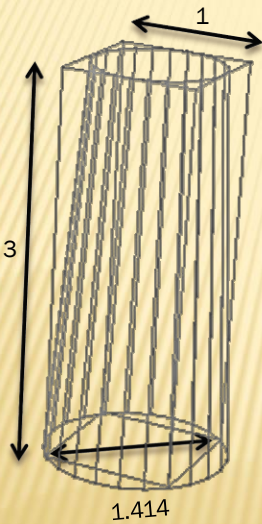

שיטת החזון איש

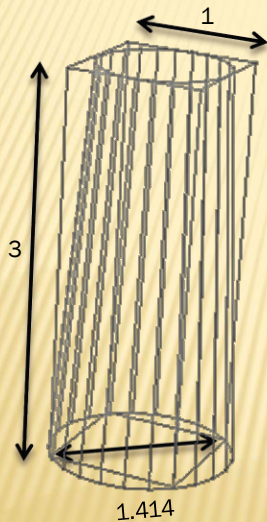

נפח מינימלי	454.283	נפח גליל פנימי	2.355 .....
נפח מקסימלי	921.6	נפח גליל חיצוני	4.708 .....
יחס ~	0.49	יחס ~	0.5

שיטת הגר"ח נאה

שיטת הגר"ח נאה

נפח מינימלי ..... 648 נפח התיבה 3

נפח מקסימלי ..... 750 נפח החרוט הקטום 3.47

$$V = \left(\frac{1}{3}\right) * \pi * h * (r_1^2 + r_2^2 + (r_1 * r_2))$$

0.864 ~ יחס 0.864 ~ יחס

תרגום למידות בנות זמננו (ליטרים) - שתי שיטות

בשעת הדחק	יש להחמיר לכתחילה	
648	750	הגר"ח נאה
454.283	921.6	החזון איש

הצעה לרציונל של שיטת המדידות:

החזון איש "לא לוקח סיכון", או הכל תחום או הכל תוחם.
גליל של לכתחילה וגליל של בדיעבד.

הגר"ח נאה "מחפש פשרה / ממוצע" שמתאים ל"תיבה" של
 חז"ל בצורה של הקונוס הקטום.

חרוט קטום

חרוט קטום

חובת הטבילה במקווה

✘ ויקרא יד,ט:

וְרַחֵץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהַר :

✘ עירובין ד,ב

”במים” - במי מקווה. ”כל בשרו” - מים שכל גופו עולה בהן וכמה הן אמה על אמה ברום ג' אמות **ושיערו חכמים** מי מקווה מ' סאה.

תודה רבה

פרופ' נח דנא-פיקארד
מרכז אקדמי לב

יוסי קליין
מכללה ירושלים